

GONDWANA UNIVERSITY, GADCHIROLI

(Established by Government of Maharashtra Notification No. MISC -2007/(322/07) UNI -4 Dated 27th Sept. 2011 & Presently a State University governed by Maharashtra Public University Act, 2016 (Maharashtra Act No. VI of 2017)

Office of the Director Students' Development

Dr. Priya Gedam

Director Students' Welfare (I/c.)

Ph. No. - 07132-223320

MIDC Road, Complex, GADCHIROLI - 442 605 (M.S)

web: unigug.org/ gondwana.digitaluniversity.ac

Email : nssdsw.gug@ gmail.com

पत्र क्र. No.GU/DSW / 465 /2025

Dt: 22.07.2025

प्रति,

मा. प्राचार्य

संलग्नित सर्व महाविद्याल/ विभागप्रमुख पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

विषय : क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कामवा व शिका योजनेकरिता प्रस्ताव मागविण्याबाबत.

महोदय/महोदया,

उपरोक्त विषयान्वये आणास कळविण्यात येते की, महाविद्यालयीन आणि विद्यापीठाय शिक्षणाच्या कक्षेत उच्च शिक्षणाचा अंतर्भा असल्याने विद्यार्थ्याला अध्यपन, अध्यापन व संशोधन एवढ्यापूरता मर्यादित न ठेवता त्याला संस्कृतिने वाढवावे. उच्च शिक्षण घेत असताना विद्यार्थ्यावर श्रमसंस्कार व्हावेत व हा ठेवा निरंतर जपावा या उद्देशाने क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कामवा व शिका योजना सुरू करण्यात आली आहे.

त्या अनुषंगाने संलग्नित करण्यात आलेल्या विहित नियमावली व प्रस्ताव प्रारूपा नुसार विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयांच्या मा. प्राचार्याकडून क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कामवा व शिका योजनेचे स्विकृती पत्र व अर्ज दिनांक १५ ऑगस्ट २०२५ पर्यंत संचालक विद्यार्थी विकास विभाग, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांचे कार्यालय येथे सादर करावे हि विनंती

धन्यवाद!

(डॉ. प्रिया गेडाम)

संचालक

विद्यार्थी विकास विभाग
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
विद्यार्थी विकास विभाग
क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा व शिका योजना

प्रस्तावना :

गोंडवाना विद्यापीठाची स्थापना २०११ साली राज्यातील अति पूर्वेकडील भागात वन व खनिज संपत्तीने समृद्ध आणि आदिवासी समुदायाचे वास्तव्य असलेल्या गडचिरोली जिल्ह्यात करण्यात आली. आदिवासी महान क्रांतीवीरापैकी एक महान वीर गडचिरोली जिल्ह्यातील अहेरी तालुक्यांतर्गत मोलमपल्ली गावाचे एक स्वाभिमानी वीर पराक्रमी व रणझुंजार क्रांतीवीर श्री. बाबुराव शेडमाके यांनी इंग्रज राजवटी विरुद्ध केलेल्या लढाया व आंदोलनांनी आपल्या स्वातंत्र्याची पायाभरणी केली.

क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके यांचे महत्त्वपूर्ण योगदान व आपल्या विद्यापीठाचे 'दशमानोत्सव वर्ष' लक्षात घेता महाविद्यालयीन आणि विद्यापीठीय शिक्षणाच्या कक्षेत उच्च शिक्षणाचा अंतर्भाव असल्याने विद्यार्थ्याला अध्ययन, अध्यापन व संशोधन एवढ्यापुरते मर्यादित न ठेवता, त्याला संस्कृतीने वाढवावे हा शिक्षणाचा मूळ दृष्टीकोन तसेच उच्च शिक्षण घेत असताना विद्यार्थ्यावर श्रम संस्काराचाही वर्षाव व्हावा आणि त्यांनी हा ठेवा निरंतर जपावा या उदात्त हेतुने 'क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिका योजना' गोंडवाना विद्यापीठाने परिक्षेत्रातील अतिदुर्गम व ग्रामीण भागात स्थित महाविद्यालयांमध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांकरिता सुरू केलेली आहे.

योजनेची उद्दिष्टे :

१. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल, गरजू आणि होतकरू विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षण संपादन करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य करणे.
२. मानवी श्रमाची प्रतिष्ठा जोपासणे.
३. स्वयं रोजगाराच्या दृष्टीने विद्यार्थ्यांना प्रेरित करणे.
४. विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानकक्षा रुंदावणे.
५. श्रम संस्कृतीची जाणीव निर्माण करणे.
६. आदिवासींचे परंपरागत ज्ञान व संस्कृतीवर आधारित उपजिविकेचे साधन नव संकल्पना म्हणून रूजवितांना मिळणाऱ्या कार्यानुभवाचा लाभ विद्यार्थ्यांना या योजनेअंतर्गत करून देणे.

योजनेकरिता पात्रता :-

ही योजना गोंडवाना विद्यापीठाशी संलग्नित असलेली अतिदुर्गम व ग्रामीण भागात स्थित विविध महाविद्यालये व विविध पदव्युत्तर शैक्षणिक विभागांमधून पदवी अथवा पदव्युत्तर वर्गात उच्च शिक्षण घेणाऱ्या नियमित (Regular) विद्यार्थी / विद्यार्थीनींसाठी लागू राहील. या योजनेची अंमलबजावणी संबंधित संलग्न

महाविद्यालयामार्फत करण्यात येईल. तथापि, महाविद्यालयास क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिका योजना कार्यान्वित करण्यासाठी विद्यापीठाची मान्यता घेणे दरवर्षी अनिवार्य असेल. जी महाविद्यालये सदरहू योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वांचा योग्य वापर करून, योजना प्रभावीपणे राबवतील अशा महाविद्यालयांना पुढील वर्षी प्राधान्य देण्यात येईल. यामध्ये महाविद्यालयाच्या एकूण विद्यार्थी संख्येच्या ५% किंवा ज्या महाविद्यालयाची विद्यार्थ्यांची ५% संख्या ही ५० च्या खाली येत असल्यास अशा महाविद्यालयांचे जास्तीत जास्त ५० विद्यार्थ्यांचा योजनेत समाविष्ट केले जाऊ शकते व पदव्युत्तर शैक्षणिक विभाग येथील विद्यार्थ्यांच्या संख्या निर्धारित करण्याचा अधिकार विद्यार्थी विकास मंडळाचे अध्यक्ष तथा मा. कुलगुरू यांच्याकरिता राखीव ठेवण्यात आलेला आहे.

अर्ज करण्याची पद्धत:-

१. सदर योजना महाविद्यालयात / विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर शैक्षणिक विभागात राबविण्यास मान्यता देण्याबाबतचे अधिकार विद्यार्थी विकास मंडळ यांना राहतील.
२. मान्यता प्राप्त करण्यासाठी विहित नमुन्यात संचालक विद्यार्थी विकास यांचे कार्यालयाकडे प्रस्ताव सादर करणे आवश्यक आहे. सदर प्रस्ताव मा. संचालक यांच्याकडे दिनांक ३० सप्टेंबरपूर्वी सादर करणे अनिवार्य आहे. त्यानंतर आलेल्या प्रस्तावांचा सदर योजना राबविण्यासाठी विचार केला जाणार नाही.
३. तदंतर महाविद्यालयाला मान्यता पत्र पाठविण्यात येईल. मान्यता प्राप्त महाविद्यालयांनीच ही योजना राबवावयाची आहे.

अ) योजनेची अंमलबजावणी :-

क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा आणि शिका या योजनेच्या प्रवेशा संदर्भातील सूचना महाविद्यालयाच्या सूचना फलकावर लावून तसेच प्रत्येक वर्गामध्ये सूचना देऊन विहित नमुन्यात अर्ज सादर करण्यासाठी आवाहन करणे.

१. विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त झालेल्या सर्व अर्जांची छाननी करणे.
२. महाविद्यालयातील सल्लागार समिती मार्फत विद्यार्थ्यांची निवड करणे.
३. सल्लागार समितीचा निर्णय अंतीम राहिल.
४. समितीद्वारे निवड केलेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीची एक प्रत मा. संचालक, विद्यार्थी विकास यांचेकडे पाठविणे अनिवार्य आहे.

ब) योजने अंतर्गत करावयाची कामे:-

या योजनेमध्ये सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांनी खालील नमूद केलेली कामे करावीत. परंतु स्थानिक परिस्थितीनुसार सल्लागार समितीच्या मान्यतेने इतरही कामांचा समावेश महाविद्यालयाची गरज लक्षात घेऊन करता येईल.

१. कार्यालयीन कामे:-
प्रशासकीय विभाग, ग्रंथालय, प्रयोगशाळा व अन्य विभागातील कामे इ.
२. तांत्रिक कामे:-
संगणक आधारित कार्य, भाषा प्रयोगशाळा, तांत्रिक बाबतीत सहाय्यता, डेस्क मशीन इत्यादी.

३. फील्ड वर्क :-

बागेची निगा राखणे, परिसरातील झाडांची निगा राखणे, खेळांची मैदाने तयार करणे व त्यांची निगा राखणे, परिसर स्वच्छता करणे, गांडुळखत प्रकल्प राबविणे, नर्सरी युनिट तयार करणे इ.

क) कामाचे तास :-

१. विद्यार्थ्याला आठवड्यातून पाच दिवस प्रत्येकी दोन तासापर्यंत कार्यालयीन / तांत्रिक काम देता येईल.
२. ज्या दिवशी कार्यालयास सुट्टी असेल, त्या दिवशी कार्यालयीन काम बंद असेल व हजेरी पत्रकावर विद्यार्थ्यांच्या गैरहजेरीची नोंद घेण्यात येईल.
३. विद्यार्थ्याला दोन तासापर्यंत फील्ड वर्क देता येईल. कार्यालयाला सुट्टी असेल त्या दिवशीही फील्ड वर्क करता येईल.

ड) कामाचा दर व (मानधन) देण्याची पध्दत:-

१. या योजनेतील काम करणाऱ्या विद्यार्थ्याला त्यांनी केलेल्या कामाचा मोबदला म्हणून कमाल २ तासासाठी प्रती दिवस रू. १००/- प्रती आठवडा ५ दिवस व एकूण ४ आठवडे अथवा महिन्याकरिता अधिकतम रू. २,०००/- या प्रमाणे मानधन देय राहील. यामध्ये कोणताही परस्पर बदल करू नये

२. विद्यापीठाच्या अधिकार मंडळाने विद्यार्थ्यांना द्यावयाच्या मानधनात कोणताही बदल / सुधारणा केल्यास महाविद्यालयांना कळविण्यात येईल.

३. विद्यार्थ्यांनी केलेल्या कामाच्या एकूण तासाची व अंतिमतः गणना करून त्याला देय असलेली मानधनाची एकूण रक्कम थेट लाभार्थी हस्तांतरण योजनेप्रमाणे (DBT Scheme) विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशित महाविद्यालयातील नोंदणीकृत बँक खात्यावर विद्यापीठाद्वारे जमा करण्यात येईल.

४. सदर योजनेच्या प्राप्त प्रस्तावास मा. कुलगुरू महोदय यांची मान्यता मिळाल्यास योजना राबविल्यानंतर विद्यार्थ्यांचे हजेरी पत्रक दर महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करावे, जेणेकरून सनदी लेखापालाद्वारे मानधनाची एकूण रक्कम थेट लाभार्थी हस्तांतरण योजनेप्रमाणे विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशित महाविद्यालयातील नोंदणीकृत बँक खात्यावर जमा करण्यात येईल. तसेच वर्षाचे शेवटी प्राचार्यांनी प्रमाणित केलेले उपयोगीता प्रमाणपत्र ३१ मार्च पर्यंत सादर करणे अनिवार्य राहील.

इ) हजेरी पत्रक :-

१. सदर योजनेमध्ये निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांच्या यादीनुसार विद्यार्थ्यांचे मासिक हजेरीपत्रक तयार करावे.
२. हजेरीपत्रकामध्ये प्रत्येक दिवशी काम केल्याचे एकूण तास, कामाचा मोबदला, कामाचे स्वरूप व स्वाक्षरी असणे अनिवार्य आहे.
३. गैरहजर असलेल्यास x चिन्ह असावे.
४. हजेरी पत्रकावर उपस्थिती अथवा अनुपस्थितीबाबत अनुक्रमे P किंवा A नमूद केलेले नसावे.

५. हजेरी पत्रकाच्या खाली विद्यार्थी विकास अधिकारी व प्राचार्याची स्वाक्षरी असणे आवश्यक आहे.

फ) वार्षिक हिशेब सादर करण्याची पद्धत:-

१. प्रत्येक शैक्षणिक वर्षाच्या सप्टेंबर ते २५ मार्च पर्यंत ही योजना महाविद्यालयाने राबवावी.
२. या योजनेचे सर्व हिशेब शैक्षणिक वर्षाच्या ३१ मार्च पर्यंत पूर्ण करावेत, या कालमर्यादेची कृपया नोंद घ्यावी.
३. हिशेब तपासणीच्या वेळी खालील कागदपत्रे सादर करावे.

अ) क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा व शिका योजनेच्या चालु शैक्षणिक वर्षातील मान्यता पत्राची प्रत

ब) कामाचा तपशीलवार वार्षिक अहवाल.

क) योजनेसाठी निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची यादी प्राचार्यांच्या स्वाक्षरीसह.

(ड) विद्यार्थ्यांचे मासिक हजेरीपट

ई) विद्यार्थ्यांची मानधन दिलेली देयके, हस्तांतरण प्रक्रिया क्रमांकासह, लाभार्थी विद्यार्थ्यांचे पासबुक सत्यप्रतीसह.

फ) खर्चाचे विनियोग प्रमाणपत्र व विवरणपत्रांवर विद्यार्थी विकास अधिकारी व प्राचार्य यांची स्वाक्षरी व शिक्का आवश्यक राहिल.

अन्य नियम:-

१. विद्यार्थ्यांची निवड सल्लागार समिती करेल व समितीचा निर्णय बंधनकारक राहिल.
२. विद्यार्थ्यांचे कौटुंबिक वार्षिक उत्पन्न रू. ३,००,०००/- पेक्षा जास्त नसावे.
३. ज्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकारची शिष्यवृत्ती किंवा तत्सम शिष्यवृत्ती राज्य शासनाकडून मिळते अशा विद्यार्थ्यांनी प्राधान्य देण्यात येऊ नये. अशा विद्यार्थ्यांना जागा रिक्त असल्यास सल्लागार समितीच्या निर्णयानुसार प्रवेश द्यावा.
४. परीक्षा कालावधी दरम्यान सदरहू योजना राबविल्या जाणार नाही याची नोंद घ्यावी.

(डॉ. प्रिया गेडाम)
संचालक (प्र.)
विद्यार्थी विकास विभाग
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

(डॉ. प्रशान्त बोकारे)
मा. कुलगुरु
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
विद्यार्थी विकास विभाग,
कमवा आणि शिका योजना/क्रांतीवीर बाबुराव शेडमाके कमवा व शिका योजना
महाविद्यालयाद्वारे सादर करावयाचा प्रस्ताव — २० २०

१. महाविद्यालयाचे नाव व पत्ता:—.....
२. महाविद्यालय स्थापनेचे वर्ष:.....
अनुदानित/विनाअनुदानित:.....
३. प्राचार्याचे नाव :.....
संपर्क क्र.(मोबाईल):.....
४. विद्यार्थी विकास अधिकारी नाव :.....
संपर्क क्र.(मोबाईल):.....ई-मेल.....
५. विद्यार्थी विकास अधिकाऱ्याची मान्यता घेतलेली आहे का?: होय.....नाही.....
६. घेतलेली असल्यास कालावधी नमूद करावा: शैक्षणिक वर्ष.....ते शै.वर्ष.....
(मान्यता पत्राची छायांकीत प्रत जोडावी)
७. महाविद्यालयातील विद्यार्थी— संख्या:—.

पदवी			पदव्युत्तर		
मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण

८. महाविद्यालयातील प्राध्यापकांची संख्या:.....
९. महाविद्यालयातील शिक्षकेत्तर कर्मचारी संख्या:.....
१०. महाविद्यालयाचा परिसर: क्षेत्रफळ:.....इमारतींची संख्या.....
प्रयोगशाळा:.....उद्यानाचे क्षेत्रफळ.....कार्यशाळा/सभागृह:.....

सल्लागार समिती सदस्यांची नावे

१. प्राचार्य	—अध्यक्ष.....
२. संस्था चालकांचे प्रतिनिधी	—सदस्य.....
३. विद्यार्थी विकास अधिकारी	— सचिव.....
४. प्राध्यापिका प्रतिनिधी	—सदस्य.....
५. रासेयो कार्यक्रम अधिकारी	—सदस्य.....
६. राष्ट्रीय छात्रसेना अधिकारी असल्यास	—सदस्य.....
७. शारीरिक शिक्षण संचालक	—सदस्य.....
८. विद्यार्थी प्रतिनिधी(विद्यार्थी परिषदेचे सचिव	—सदस्य.....

९. विद्यार्थीनी प्रतिनिधी —सदस्य.....
१०. महाविद्यालयीन शिक्षकेत्तर कर्मचारी —सदस्य.....
११. स्थानिक समाजसेवक —सदस्य.....

१२. सन २० —२० या शैक्षणिक वर्षात महाविद्यालयातर्फे कोणते उपक्रम सदर योजनेअंतर्गत राबविता येतील या संबंधीचा आराखडा:.....

.....

.....

.....

.....

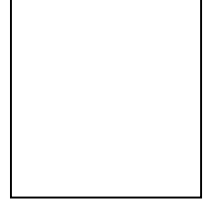
(टिप— विद्यार्थी विकास अधिकारी यांची मान्यता घेतलेली नसल्यास मा.प्राचार्यानी/मा.संचालकांनी याबाबत स्वतंत्रपणे पत्र पाठवून ३ वर्षाकरिता मान्यता घेणे आवश्यक आहे.)

विद्यार्थी विकास अधिकारी
स्वाक्षरी व शिक्का

महाविद्यालयाचा
शिक्का

प्राचार्य
स्वाक्षरी व शिक्का

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
विद्यार्थी विकास विभाग
कमवा आणि शिका योजना/क्रांतीवीर बाबुराव शेडामाके
(विद्यार्थ्याने करावयाचा अर्ज)

प्रति,
मा.प्राचार्य/मा.संचालक,

.....
.....

विषय:— कमवा आणि शिका योजनेत प्रवेश मिळण्याबाबत.

महोदय,

मी, आपल्या महाविद्यालयात/संस्थेत शैक्षणिक वर्ष २० २० मध्ये.....या वर्गात प्रवेश घेतला असून गोंडवाना विद्यापीठाच्या गरीब व गरजू विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या कमवा आणि शिका योजनेत प्रवेश घेऊ इच्छितो. माझी व्यक्तिगत माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

१. विद्यार्थ्याचे संपूर्ण नाव(आडनाव प्रथम).....

PRN:.....

२. जन्मदिनांक व पूर्ण वय :.....मोबाईल क्र.....

३. मागील वर्षी ज्या विद्यालयात/महाविद्यालयात शिकत होता/होती त्या—

अ) महाविद्यालयाचे नाव पत्ता:.....ब)

वर्ग:.....

क)मिळालेले गुण

ड)निकाल: उत्तीर्ण/सवलतीने उत्तीर्ण/अनुत्तीर्ण

ई) मागील वर्षी कमवा व शिका योजनेत काम केले आहे का? होय/नाही

फ)मागील वर्षीचे कुटुंबाचे एकूण उत्पन्न रु.....४.

पालकांची माहिती:

अ) वडीलांचे/पालकांचे नाव व पत्ता:.....

.....

ब) व्यवसाय:.....क)

कुटुंबातील व्यक्तींची संख्या.....५)

शासकीय/अशासकीय संस्थांच्या माध्यमातून शिष्यवृत्ती, विद्यावेतन, शुल्क सवलत अथवा अन्य आर्थिक मदत मागील वर्षी मिळाली होती काय? होय/नाही

अ) मिळाली असल्यास किती रक्कम मिळाली? रूपये.....

ब)या वर्षी अशा प्रकारची आर्थिक मदत मंजूर झाली आहे काय ? होय/नाही

क) वर नमूद केल्याप्रमाणे शिष्यवृत्ती,विद्यावेतन इ. शुल्क सवलतीसाठी अर्ज केला आहे काय? होय/नाही

६) विद्यार्थ्याचा खाते क्र.-----IFSC Code:- -----

----- Bank Account Type Saving/ Current : -----

-----Bank Name-----Branch Name-----

या योजनेतील सर्व नियमांचे मी पालन करीन. माझ्याकडून सदर योजनेच्या नियमांचे उल्लंघन झाल्यास मला कमवा व शिका योजनेतून काढून टाकल्यास माझी हरकत नाही.

ठिकाण:

दिनांक:

विद्यार्थ्याचे नाव व सही

माझ्या मुलाने/मुलीने पाल्याने या अर्जामध्ये नमूद केलेली माहिती सत्य असून तो,/ती.....
.....कमवा व शिका योजनेच्या सर्व नियमांचे पालन करेल. त्याला/तिला या योजनेत प्रवेश
घेण्यास माझी पूर्णपणे संमती आहे.

ठिकाण:

दिनांक:

वडील/आई/पालकांची सही

नाव.....

विद्यार्थी विकास अधिकाऱ्याची शिफारस

श्री/श्रीमती.....यांनी सन २०
—२० मध्ये महाविद्यालयात.....या वर्गात प्रवेश घेतला आहे.
या विद्यार्थ्याची सर्व संबंधीत कागदपत्रे मी तपासली असून, या विद्यार्थ्यास/विद्यार्थिनीस कमवा व
शिका योजनेत प्रवेश देण्यात यावा/देण्यात येऊ नये, अशी शिफारस विद्यार्थी विकास सल्लागार
समितीने केली आहे.

दिनांक:

विद्यार्थी विकास अधिकारी

.....

कार्यालयीन शेरा

श्री/श्रीमती.....यांना कमवा व शिका
योजनेत चालू शैक्षणिक वर्षासाठी प्रवेश देण्यात आला आहे/नाही.

दिनांक:

मा.प्राचार्य/मा.संचालक

विद्यापीठ विद्यार्थी विकास मंडळाचा शेरा : प्रस्ताव मान्य/ अमान्य